

Bernard Eivers, directeur NCBC: 'Vruchtbaarheid is onze kernactiviteit'

Graaskoe fokken

Op 19 februari kondigde CRV een joint venture aan met het Ierse NCBC onder de naam Grassland Alliance. Melkveehouders in Nieuw-Zeeland en Ierland die hun productie overwegend op grasrantsoenen realiseren, kunnen hierdoor een betere ondersteuning krijgen. Maar ook melkveehouders in Nederland en Vlaanderen halen er foktechnisch voordeel mee.

tekst **Guy Nantier**

Maart 2010. Ierland vertoef nog in een winterslaap. Het land is getroffen door de ergste en langste winter sinds dertig jaar.

Op de weilanden zijn nog geen koeien te bespeuren. Het gras oogt nog niet jong en frisgroen. De gebouwen van NCBC te Enfield zien er evenmin jong en fris uit. Gelukkig is de inhoud belangrijker dan de verpakking.

400.000 doses melkveesperma

Waar staat NCBC eigenlijk voor? Het antwoord komt van dierenarts Bernard Eivers, general manager van NCBC aan de hand van een presentatiesheet in zijn al te klein kantoor. Een elektrische kachel zorgt voor enige warmte. 'De afkor-

ting NCBC staat voor National Cattle Breeding Centre. Het is een structuur die in 2005 het levenslicht zag, een vrij jonge organisatie dus. De twee aandeelhouders zijn, elk voor de helft, de Munstergroep en Progressive Genetics.'

De Munstergroep, zo blijkt, is zelf een cluster van drie Ierse veeverbeteringsorganisaties uit het westen en zuiden van het land: Dairygold, Kerry en Shinagh Estates. Progressive Genetics is een fokkerijorganisatie uit het oosten van het land. 'De vier aandeelhouders leveren een basispakket van diensten en producten aan de veehouders zoals registratie, melkcontrole en ki. NCBC runt de gezamenlijke fokprogramma's voor zowel melkvee als vleesvee en doet aan onder-

Bernard Eivers: 'Marktaandeel NCBC in Ierland 75 à 80 procent'

zoek en ontwikkeling zoals genomic selection en verzorgt de export.'

NCBC produceert op jaarbasis zo'n 800.000 rietjes sperma, waarvan ongeveer de helft melkveesperma. De andere helft is vleesveesperma van een zestal rassen waaronder Belgisch witblauw. 'Vijftig procent van de Ierse melkkoeien wordt immers ingekruist met vleesrassen', zo geeft Eivers aan. 'De kruisingskalveren vinden hun afzet in het Verenigd Koninkrijk en op het vaste land, zoals Italië en Nederland.' Zo'n 120.000 rietjes, vooral vleesveesperma voor het gebruikskruisingssegment, vinden eveneens afzet in het buitenland.

NCBC haalt in de Ierse spermamarkt een marktaandeel van 75 à 80 procent, aldus Eivers. 'De concurrerende marktpartijen zijn onder meer ABS Ierland, Dovea en Alta/Bova en Eurogene AIS, dat sinds maart 2008 samenwerkt met LIC uit Nieuw-Zeeland. De meeste marktpartijen hebben een private inslag, NCBC verenigt de boerencoöperaties.'

Aan het bondgenootschap tussen de Munstergroep en Progressive Genetics liggen meerdere redenen ten grondslag,

maar het maken van een foktechnische efficiëntieslag en een gewijzigd Iers fokdoel waren wel de belangrijkste. Bernard Eivers: 'De individuele testcapaciteit was te klein en daardoor weinig efficiënt. Beide groepen testten voorheen elk zo'n 20 à 30 proefstieren per jaar volgens het klassieke pwf-systeem. Dat zijn tegenwoordig samen zo'n 60 à 80 stieren.'

Genomics ingeburgerd

'Het aantal proefstieren zou hoger liggen ware het niet dat genomic selection ook hier haar intrede heeft gedaan,' aldus Eivers. 'In 2009 was 35 procent van de door de coöperaties uitgevoerde inseminaties met genomicstieren. Het gebruik van genomicstieren is hier zeer goed ingeburgerd. Op voorwaarde dat de index voor geboortegemak gebaseerd is op praktijkgegevens en geen verwachtingswaarde is.'

Een tweede reden voor de samenwerking is dat de import van sperma werd stopgezet door de wijziging van het Ierse fokdoel. Eivers: 'Lag voorheen de focus hoofdzakelijk op productie, liters en gehalten, nu is de aandacht gericht op een op gras gebaseerde melkproductie én op vruchtbaarheid. Productie weegt nu nog slechts voor 42 procent mee in de Ierse totaalindex EBI, vruchtbaarheid voor 34 procent. Buitenlandse ki-organisaties konden ons dus nog weinig bieden.' De algemeen directeur omschrijft hierbij het nieuwe Ierse true type als een compacte koe: een koe die weinig onderhoud behoeft en die robuust is.

Ballydehob Justice (O Man x Etazon Slogan) kreeg in 2009 als eerste NCBC-stier de fokstierstatus op basis van zijn dochterinformatie. Anno 2010 staat Justice met een EBI van 217 euro op een elfde plek in de EBI-ranking, die wordt aangevoerd door vader O Man met een EBI van 280. Op de dertiende plaats staat een honderd procent Nederlands fokproduct: Mars Uphill. Uphill, een O Man-zoon uit Froukje 277 (v. Delta Novalis), behoort eveneens toe aan NCBC.

'In het verleden stonden wel meer Amerikaanse en Nederlandse fokstieren in de Ierse top-ranking', herinnert Eivers zich. 'Vanwege de mindere vruchtbaarheid staan er nu vooral Ierse stieren in.' Bij de laatste fokwaardeschatting telde NCBC vijf stieren in de top 10 EBI en twintig stieren in de top 50.

Ierland introduceerde medio februari 2009 genoomfokwaarden. De EBI-ranking telt sindsdien stieren met dochterinformatie én stieren met een genoomfokwaarde. 'Als de betrouwbaarheid

Nederlands fokproduct Mars Uphill (O Man x Froukje 277), in de productiestal van NCBC

maar vergelijkbaar hoog is, is één publicatielijst geen probleem', zegt Eivers. NCBC heeft inmiddels al 400 jonge stieren laten genotyperen. Een daarvan, Sunnybank Oman, staat momenteel met een EBI van 268 euro op een tweede plaats in de EBI-ranking.

Diversiteit koesteren

Vruchtbaarheid en een efficiënte low-inputproductie zijn de hoekstenen van het grasmelkproductiesysteem in Ierland, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika, maar ook in Zuid-Amerika. Voor NCBC en de CRV-dochterbedrijven CRV Ambreed (Nieuw-Zeeland) en CRV Lagoa (Zuid-Amerika) is een breed gedragen fokprogramma en onderzoek en ontwikkeling hiertoe via de Grassland Alliance een vrij duidelijk voordeel. Diversiteit in de fokprogramma's behouden is een ander belangrijk onderdeel van de nieuwe samenwerking, aldus Eivers. 'NCBC heeft nu veel O Manbloed in zijn fokprogramma, CRV Ambreed niet. Die di-

versiteit moeten we blijven koesteren.' Een aandachtspunt voor de algemeen directeur van NCBC is dat Ambreed voor de genotypering de Belgische DNA-chip van de Universiteit van Luik gebruikt. 'In Ierland gebruiken de ki-organisaties de Amerikaanse DNA-chip. Er zal dus een conversieprogramma nodig zijn om de genoomfokwaarden vergelijkbaar te maken.'

Op welk punt kan de joint venture Grassland Alliance ook wat bieden aan de Nederlandse en Vlaamse melkveehouders? Bernard Eivers laat er geen twijfel over bestaan: 'Vruchtbaarheid. Vruchtbaarheid is een universeel gegeven in de veehouderij. En laat dat nu net onze kernactiviteit zijn. Daar kunnen we dus zeker mee helpen. Minder in het oog springend, maar zeker niet onbelangrijk: via Progressive Genetics test NCBC jaarlijks voor CRV-partner BBG 25 Belgisch-witblauwstieren op geboorteverloop in gebruikskruising met melkvee. Die samenwerking wordt nu ook steviger.'

NCBC produceert op jaarbasis zo'n 800.000 rietjes sperma, waarvan ongeveer de helft melkveesperma

